

פרשת יתרו – אבני המזבח

בסוף הפרשה כתובים דיני המזבח: "ואם מזבח אבנים תעשה לי, לא תבנה אתהן גזית, כי חרב הנפת עליה ותחלליה" (כ כא).

אבני המזבח צריכות להיות שלמות ולא מסותתות.

בספר דברים נאמר: "ובנית שם מזבח לה' אלקיך, מזבח אבנים, לא תניף עליהם ברזל, אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלקיך" (כז ה-ו),

ובספר יהושע מסופר על בנית המזבח: "אז יבנה יהושע מזבח... מזבח אבנים שלמות אשר לא הניף עליהן ברזל" (ח ל-לא).

מהפסוקים עולה שתי דרישות לכשרות האבנים לבניית המזבח:

(א) אבן שלמה ללא פגם.

(ב) אבן שלא נגע בה ברזל כלל, גם אם האבן לא נפגמה.

מהי גודלה של הפגימה שפוסלת את האבן?

פסק הרמב"ם בהלכות בית הבחירה (פ"א הי"ד): פגימה קטנה ביותר פוסלת את אבני המזבח, כמו הפגימה הקטנה שפוסלת סכין שחיתה.

התוספות במסכת חולין (יח.) שאלו: היכן אפשר למצוא אבנים ללא שום פגימה?

ותשובתם היא שאפשר למצוא אבנים כאלה בים או בנחלים.

במציאות שלנו היום, אין בים או בנחלים אבנים שלמות ללא פגימה, ואם כן מהיכן נביא אבנים לבניית המזבח?

לדעת הרמב"ן יש איסור לסתת את האבנים ולעשותם חלקות ללא פגימה כאשר משתמשים בכלים העשויים מברזל, אבל מותר להחליק את האבנים באמצעות כלים שאינם עשויים מברזל.

פתרון נוסף נמצא בפירושו של הרש"ש (רבי שמואל שטרשון) למסכת מידות: לדעתו אבן שהוצאה מהאדמה נקראת אבן שלמה, והיא כשרה לבניית המזבח, למרות שהיא לא חלקה ויש בה חריצים, כי כך היא הייתה מאז בריאתה, לעומת זאת אבן שהוצאה מהאדמה ואחרי כן נפגמה, נקראת אבן פגומה, והיא פסולה לבניית המזבח.

הרמב"ם בהלכות בית הבחירה (פרק א הלכה יד) מביא שני מקומות שמהם אפשר להביא אבנים למזבח: ממקום באדמה שידוע שיד אדם לא נגעה בו ומהים.

פירש שם המשנה למלך, שבשני במקומות האלה אין חשש שמא ברזל נגע באבנים ופסל אותם.

ארץ ישראל

אמונה

טוהרת המשפחה

בית המקדש

פרשת שבוע

תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי ז"ל
אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
מתוך אתר שי לש"י : <https://shayleshay.co.il>

בישוב 'מצפה יריחו' נעשה ניסיון מעשי להבאת אבנים כשרות לבניית המזבח, האבנים הוצאו מים המלח ממקום שוודאי שלא נגע בהם ברזל, האבנים הונחו במכלי פלסטיק, כאשר כל אבן הונחה בנפרד כדי למנוע מהם אפשרות לפגימה.

יהי רצון שמזכה בקרוב לבנות את המזבח, ולחדש את עבודת הקורבנות כימי עולם וכשנים קדמוניות.